

1. İSTANBUL BALKAN TURİZM BORSASI FUARI RAPORU

EYLÜL 2023

TÜRSAB AR-GE DEPARTMANI

TÜRSAB MOBİL UYGULAMAMIZ YAYINDA

Birliğimizin dijital dönüşümünün bir parçası olarak hayata geçirilen, TÜRSAB hizmetlerimize en kolay ve en hızlı şekilde ulaşmanızı sağlayacak TÜRSAB Mobil Uygulamamız yayında!

**TÜRSAB ONLINE,
TÜRSAB KART,
PLAKA SORGULAMA,
PLAKA DURUM BİLDİRİMİ,
DİJİTAL DOĞRULAMA
SİSTEMİ, QR KOD İLE
DOĞRULAMA VE
ÜYE ASENTA SORGULAMA
GİBİ, ÜYELERİMİZE VE
TÜKETİCİLERE YÖNELİK
BİRÇOK HİZMETİMİZE,
MOBİL CİHAZLARINIZ
ÜZERİNDEN KOLAYLIKLA
ERİŞİM SAĞLAYABİLİR,
İŞLEMLERİNİZİ
PRATİK BİR ŞEKİLDE
GERÇEKLEŞTİREBİLİRSİNİZ.**

Üye ve kullanıcılarımıza fayda ve zaman sağlayacak TÜRSAB Mobil Uygulamamızı Google Play Store ve Apple Store'dan ücretsiz olarak mobil cihazlarınıza indirebilirsiniz.

IBTB İLE TURİZME YENİ UFUKLAR KAZANDIRACAĞIZ

1972 yılında kurulan ve 50 yılı aşkın süreden bu yana ülkemizde turizmin gelişimi için hizmet veren Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, Türkiye'nin en köklü turizm meslek kuruluşu olmanın getirdiği sorumlulukla ülkemiz turizmine katkı sağlamaya, katma değer yaratacak çalışmalara imza atmaya devam ediyor.

TÜRSAB olarak Balkanlar ve yakın coğrafyamızda bulunan ülkeler arasında turizm bağlarının kurulmasına ve güçlendirilmesine destek olacak 1. İstanbul Balkan Turizm Borsası Fuarı'nı hayata geçirmekten büyük gurur duyuyoruz. Fuarımız ile yakın coğrafyamızda yer alan turizm potansiyelini değerlendirmeyi ve sektörümüze yeni bir ufuk kazandırmayı hedefliyoruz.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde, TÜRSAB ana desteği ve İBB Kültür A.Ş. iş birliği ile TÜRSAB Fuarçılık Hizmetleri A.Ş. tarafından organize edilen fuarımız, hedef pazarlardan davet edilen alım-satım temsilcileri ve dünyanın birçok yerinden gelen katılımcı ve ziyaretçileri buluşturacak. Turizm profesyonelleri arasındaki ikili görüşmelere zemin oluşturarak Türkiye ve Balkan ülkeleri arasındaki turizm hareketlerine ivme kazandıracak olan fuarın, bölgesel bir turizm borsası haline gelmesini hedefliyoruz.

Türkiye ile Balkan ülkeleri arasında mevcut kültürel bağların güçlendirilmesine ve turizmin geliştirilmesine büyük katkı vereceğine inandığımız 1. İstanbul Balkan Turizm Borsası Fuarımızın sektörümüze hayırlı olmasını diliyorum.

Firuz B. Bağlıkaya

TÜRSAB Başkanı

IBTB FUARI

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) bünyesinde faaliyetlerini sürdüren TÜRSAB Fuarçılık Hizmetleri Ticaret A.Ş. tarafından, İBB Kültür A.Ş. iş birliği ile organize edilen 1. İstanbul Balkan Turizm Borsası Fuarı, 20-22 Eylül 2023 tarihleri arasında İstanbul Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı'nda gerçekleştiriliyor.

Bir turizm borsası niteliğinde planlanan fuar, hedef ülkelerden gelecek alım heyetlerini dünyanın dört bir yanından gelen katılımcı ve ziyaretçilerle buluşturacak ve bölgeler arasındaki turizm ilişkilerini güçlendirerek karşılıklı turizm hacminin artırılmasını sağlayacak. Fuar, ev sahipliği yapacağı panel ve söyleşi gibi etkinliklerle de turizmin her alanındaki profesyonelleri dinleyicilerle bir araya getiriyor.

Fuarda hem Türkiye'nin hem de Balkanların turizm zenginlikleri tanıtılırken, yapılacak ikili görüşmelerle iş birlikleri kurulması, bölgesel kalkınmaya ve sürdürülebilir turizme yönelik önemli anlaşmalar yapılması planlanıyor.

1. İstanbul Balkan Turizm Borsası Fuarı, açılış günü olan 20 Eylül'de sadece B2B görüşmelere yönelik olarak sektör profesyonellerini ağırlayacak. Fuar, ikinci gün öğleden sonra itibarıyla halkın da ziyaretine açılacak.

BALKAN COĞRAFYASI

Avrupa kıtasının güneydoğusunda İtalya'nın doğusunda, Türkiye'nin ise batısı ve kuzeybatısında yer alan Balkanlar coğrafyası, verimli toprakları ve geçiş

güzergahı üzerinde yer alan stratejik konumu ile tarih boyunca birçok farklı kültür ve medeniyete ev sahipliği yapmış bir bölge.

Balkan ülkeleri arasında; Hırvatistan, Sırbistan, Karadağ, Kosova, Slovenya, Arnavutluk,

Kuzey Makedonya, Bosna-Hersek, Bulgaristan ve Yunanistan sayılmaktadır. Bununla birlikte Romanya'yı da Balkan coğrafyası içindeki ülkeler arasında kabul eden çok sayıda değerlendirme mevcuttur.

Balkanlardaki ülkelerin toplam nüfusu 60 milyon düzeyindeyken Türkiye 2022 yılı itibarıyla 85,2 milyon nüfus büyüklüğüne sahip bulunuyor. Toplam olarak bakıldığında Türkiye ile Balkan bölgesi ülkelerinin oluşturduğu toplam nüfus büyüklüğü ise 150 milyon seviyesine yaklaşmaktadır.

TÜRKİYE İLE BALKAN ÜLKELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER

Türkiye ile Balkan ülkeleri arasında son derece derin tarihi ve kültürel bağlar bulunuyor. Gerek Türkiye'de yaşayan Balkan kökenli nüfus gerekse de Balkanlar'daki Türk ve Müslüman topluluklar, var olan bu ilişkileri güçlendirmeye devam ediyor. Türkiye ile Balkan ülkeleri arasındaki ilişkileri günümüzde de kuvvetlendiren unsurlar arasında karşılıklı ekonomik ve siyasi ilişkiler de önemli yer tutuyor.

EKONOMİK İLİŞKİLER

Türkiye'nin Balkan ülkeleri ile güçlü bir ticari bağı bulunmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu Dış Ticaret verilerine göre Balkan ülkeleri ile Türkiye arasındaki toplam ticaret hacmi 30 milyar doların

üzerindedir. Türkiye'nin Balkan ülkelere toplam ihracatı 20,7 milyar dolarken ithalatı 9,6 milyar dolardır.

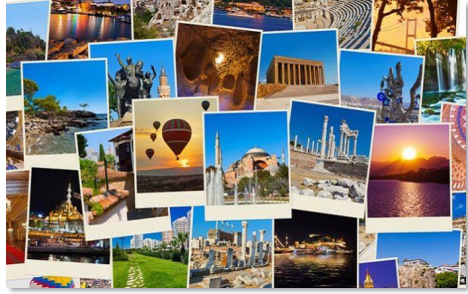
TÜRKİYE-BALKAN ÜLKELERİ ARASINDAKİ TİCARET HACMİ (2022 YILI)

Ülke adı	İhracat (Dolar)	İthalat (Dolar)
Bulgaristan	4.442.713.095	2.698.218.488
Yunanistan	2.870.517.177	2.002.874.933
Sırbistan	1.732.808.467	405.363.206
Slovenya	1.685.426.050	425.866.453
Arnavutluk	945.938.653	70.902.296
Bosna-Hersek	728.027.091	194.381.728
Kuzey Makedonya	652.917.854	235.522.438
Kosova	639.730.839	24.193.880
Hırvatistan	596.298.954	410.111.415
Karadağ	159.362.983	33.765.815
Romanya	6.331.393.384	3.147.849.842
Toplam	20.785.132.599	9.649.050.445

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE'NİN TURİZM POTANSİYELİ

İlk çağlardan beri gezginlerin ilgi duyduğu rotalar arasında yer alan Türkiye, kültürel ve tarihi mirasının yanı sıra coğrafi konumu, ticaret yollarının üzerinde olması nedeniyle de öne çıkan bir destinasyon oldu.

Anadolu toprakları, ilk ve orta çağlarda dini mekanlar ve termal kaynaklarla gezginlerin ilgisini çekerken, birçok medeniyetin izlerini taşıması da turizmin gelişmesinde çok önemli bir temel teşkil etti. İpek Yolu gibi ticaret yollarının üzerinde yer alan Anadolu'daki kervansaraylar, bugünkü otelcilik anlayışının öncülleri olmuştur. Osmanlı'nın son döneminde farklı ülkelerle demiryolu bağlantılarının kurulması ve İstanbul'da açılmaya başlayan otellerle birlikte turizm hareketleri gelişirken, bu gelişim, Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra adım adım devam etti. İlk kez 1957'de Turizm Bakanlığı'nın tesis edildiği Türkiye'nin turizmdeki yükselişi; 1972'de yürürlüğe giren 1618 sayılı Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Kanunu ve 1982 yılında çıkarılan 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile hız kazandı.

Gelinen noktada Türkiye, dünyanın en çok ziyaretçi ağırlayan ve turizm geliri elde eden ülkeleri arasında yer almaktadır. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü verilerine göre 2022 yılı itibarıyla Türkiye, dünyanın en çok ziyaretçi alan 4'üncü ülkesi konumunda bulunuyor. İlk üç sırada ise Fransa, İspanya ve ABD yer alıyor.

ZİYARETÇİ SAYISI BAKIMINDAN DÜNYA SIRALAMASI

Yıla Göre Sıralamadaki Yeri					Yıllar (milyon kişi)			
2019	2020	2021	2022		2019	2020	2021	2022
DÜNYA					1,465	407	456	963
1	1	1	1	Fransa	90.9	41.7	48.4	..
2	5	3	2	İspanya	83.5	18.9	31.2	71.7
3	4	6	3	ABD	79.4	19.2	22.1	50.9
6	6	4	4	Türkiye	51.2	15.9	29.9	50.5
5	2	5	5	İtalya	64.5	25.2	26.9	49.8
7	3	2	6	Meksika	45	24.3	31.9	38.3
10	9	19	7	Birleşik Krallık	39.4	10.7	6.3	...
9	8	9	8	Almanya	39.6	12.4	11.7	28.5
13	13	7	9	Yunanistan	31.3	7.4	14.7	27.8
11	7	8	10	Avusturya	31.9	15.1	12.7	26.2

UNWTO verilerine göre, turizm geliri bakımından ise Türkiye yine 2021 yılındaki yerini koruyarak 41,2 milyar dolar gelir ile dünya genelinde 6'ncı sırada yer aldı. Turizm geliri sıralamasında ilk 5 ülke sırasıyla; ABD, İspanya, Birleşik Krallık, Fransa ve İtalya'dan oluştu.

TURİZM GELİRİ BAKIMINDAN DÜNYA SIRALAMASI

Yıla Göre Sıralamadaki Yeri					Yıllar (milyar \$)			
2019	2020	2021	2022		2019	2020	2021	2022
DÜNYA					1,494	559	638	1,031
1	1	1	1	ABD	199	72.5	70.2	135.2
2	8	3	2	İspanya	79.7	18.5	34.5	72.9
5	3	5	3	Birleşik Krallık	58.6	26.6	33.1	68.2
3	2	2	4	Fransa	63.5	32.6	40.8	59.7
6	7	7	5	İtalya	49.6	19.8	25.2	44.3
13	12	6	6	Türkiye	34.3	13.3	26.6	41.2
11	5	4	7	BAE	38.4	24.6	34.4	..
9	6	8	8	Almanya	41.8	22.1	22.3	31.5
17	14	9	9	Meksika	24.6	11	19.8	28
15	10	12	10	Kanada	29.8	13.6	14.5	24

BALKAN ÜLKELERİ TURİZM POTANSİYELİ

Konumu, tarihi, kültürel değerleri ve doğal güzellikleri ile turizm açısından dikkat çeken Balkan ülkeleri, 2019 yılında 91 milyon ziyaretçi ağırlıklardan bu sayı, pandemi sürecinde uluslararası seyahatlerin askıya alınmasıyla ciddi oranda geriledi. Sınırların yeniden açılması ve seyahat hareketlerinin başlamasıyla yeniden yükselişe geçen Balkan ülkelerinin ziyaretçi sayısı, 2022 yılı itibarıyla 85,8 milyon düzeyine ulaştı.

BALKAN ÜLKELERİ ZİYARETÇİ SAYILARI (x1000 Kişi) (2019-2022)					
Milliyet	Yıllar				Değişim %
	2019	2020	2021	2022	2022/2021
Yunanistan	34.004	7.405	15.246	29.875	95,95
Hırvatistan	17.358	5.545	10.641	15.323	44,00
Romanya	12.815	5.022	6.788	12.696	87,02
Bulgaristan	9.312	2.688	7.188	10.887	51,46
Arnavutluk	6.406	2.657	5.688	7.543	32,61
Slovenya	4.702	1.216	1.832	3.935	114,79
Karadağ	2.510	351	1.554	2.036	31,02
Sırbistan	1.847	446	871	1.772	103,44
Bosna Hersek	1.198	197	501	907	81,04
Kuzey Makedonya	758	118	294	537	82,65
Kosova	177	85	225	297	32,00

Kaynak: Ülkelerin İstatistik Kurumları

TÜRKİYE İLE BALKANLAR ARASINDAKİ TURİZM HAREKETLERİ

Türkiye ile Balkan ülkeleri arasında bulunan mevcut bağları güçlendiren alanların başında turizm geliyor. Balkanlar, Türk vatandaşlarının en çok seyahat ettiği yurt dışı destinasyonlar arasında yer alırken Balkan ülkelerinden Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı da yıldan yıla artıyor.

2015 yılında Balkan ülkelerinden gelen ziyaretçi sayısı toplamda 3,7 milyon seviyesindeyken 2022 yılı itibarıyla bu sayı 5,6 milyon düzeyini aştı. Türkiye'den Balkan ülkelerine yapılan seyahat sayısı ise 2022 yılı itibarıyla yaklaşık 2,1 milyon

düzeyinde gerçekleşti. Bu verilere göre geçtiğimiz yıl Türkiye ile Balkan ülkeleri arasında gerçekleşen karşılıklı turizm hareketi ise yaklaşık 7,7 milyon civarında oldu.

TÜRKİYE'YE BALKANLARDAN GELEN ZİYARETÇİ SAYISI

Balkan ülkelerinden Türkiye'ye en çok ziyaretçi gönderen ülkeler arasında Bulgaristan ilk sırada yer almaktadır.

Bulgaristan'ın ardından Türkiye'ye en çok ziyaretçi gönderen Balkan ülkesi ise Romanya oldu. Romanya'yı; Yunanistan, Sırbistan, Kuzey Makedonya ve Bosna Hersek'ten gelen ziyaretçiler izledi.

YILLARA GÖRE BALKAN ÜLKELERİNDEN TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİ SAYILARI (2015-2022)								
Milliyet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bulgaristan	1.821.480	1.690.766	1.852.867	2.386.885	2.713.464	1.242.961	1.402.795	2.882.512
Romanya	441.097	357.473	423.868	641.484	763.320	269.076	496.178	886.555
Yunanistan	755.414	593.150	623.705	686.891	836.882	136.305	157.723	569.795
Sırbistan	178.997	110.594	146.852	225.312	282.347	129.284	238.852	357.787
K. Makedonya	167.428	146.008	172.851	209.519	222.862	115.483	182.045	266.184
Bosna Hersek	85.434	66.177	90.378	120.480	144.445	61.651	131.347	200.698
Kosova	97.818	100.022	116.049	139.500	152.048	70.462	145.931	193.823
Arnavutluk	80.032	83.029	103.593	125.935	134.869	49.667	89.748	145.032
Hırvatistan	38.598	21.346	23.630	44.188	56.465	16.566	29.464	61.327
Slovenya	39.734	18.863	25.105	40.716	50.414	8.108	18.580	48.622
Karadağ	19.768	16.709	19.555	24.183	27.639	11.441	20.812	29.417
Toplam	3.725.800	3.204.137	3.598.453	4.645.093	5.384.755	2.111.004	2.913.475	5.641.752

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

TÜRKİYE-BULGARİSTAN TURİZM İLİŞKİLERİ

Türkiye'nin batı sınır komşularından olan Bulgaristan, aynı zamanda Balkan ülkeleri arasında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülke konumunda bulunmaktadır.

2022 yılında Bulgaristan'dan 2 milyon 882 bin 512 kişi ülkemize giriş yapmıştır. Buna karşın Bulgaristan'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin önemli kısmı güneybirlik ziyaretçilerden oluşmaktadır.

T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre 2022 yılında Türkiye'ye gelen Bulgar vatandaşlarının yüzde 29'u turizm tesislerine giriş yapmıştır.

Turizm tesis girişleri dikkate alındığında Bulgar vatandaşlarının Türkiye'de en çok tercih ettiği ilk 5 destinasyon ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- İstanbul
- Antalya
- Edirne
- Aydın
- Muğla

Bulgaristan'a Giden Türk Vatandaşlarının Sayısı

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre Bulgaristan'a giden Türk vatandaşlarının sayısı 2022 yılı itibarıyla 766.396 kişi olmuştur.

BULGARİSTAN'A GİDEN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020*	2021	2022	2021/2020	2022/2021
1.083.150	-	352.465	766.396	-	+117

Kaynak: TÜİK * Pandeminin etkili olduğu 2020 yılına ilişkin veri açıklanmamıştır.

TÜRKİYE-ROMANYA TURİZM İLİŞKİLERİ

Romanya; Bulgaristan'ın ardından Türkiye'ye en çok ziyaretçi gönderen ikinci Balkan ülkesi konumunda bulunmaktadır.

2022 yılı Türkiye'ye gelen Romanya vatandaşlarının sayısı itibariyle 886 bin düzeyinde bulunmaktadır. Romanya'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin en çok turizm tesis girişi yaptığı iller şu şekilde sıralanmaktadır:

- Antalya
- İstanbul
- İzmir
- Aydın
- Muğla

Romanya'ya Giden Türk Vatandaşlarının Sayısı

Romanya İstatistik Kurumu (INS) verilerine göre Türkiye'den Romanya'ya giden ziyaretçi sayısı pandemi öncesi dönemde 51.997 kişi iken bu sayı geçtiğimiz yıl itibariyle 43.426 kişi olmuştur.

ROMANYA'YA GİDEN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI (2019-2022)					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
51.997	12.657	18.478	43.426	+46	+135

Kaynak: Romanya Ulusal İstatistik Kurumu

TÜRKİYE-YUNANİSTAN TURİZM İLİŞKİLERİ

Türkiye'nin kara sınırı komşularından olan Yunanistan, Türkiye'ye en çok ziyaretçi gönderen Balkan ülkeleri arasında üçüncü sırada yer almaktadır. Yunanistan'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı 2022 yılı itibarıyla 569 bin 795 kişi olmuştur. Ancak Bulgaristan'da olduğu gibi

Yunanistan'dan gelen ziyaretçilerin de ülkemizdeki turizm tesislerine giriş sayısı düşük seyretmektedir. Yunanistan'dan ülkemize gelen ziyaretçilerin yalnızca yüzde 27'si turizm tesislerine giriş yapmıştır.

Yunanistan'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin en çok turizm tesis girişi yaptığı iller şu şekilde sıralanmaktadır:

- İstanbul
- Edirne
- İzmir
- Çanakkale
- Bursa

Yunanistan'a Giden Türk Vatandaşlarının Sayısı

Yunanistan Turizm Konfederasyonu'nun bir kurumu olan INSETE verilerine göre Yunanistan'a giden Türk vatandaşlarının sayısı 2022 yılı itibarıyla 781 bin 19 kişi olmuştur.

YUNANİSTAN'A GİDEN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI (2019-2022)					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
1.086.470	-	221.679	781.019	-	+252

Kaynak: INSETE

TÜRKİYE-SIRBİSTAN TURİZM İLİŞKİLERİ

Sırbistan, Türkiye'ye en çok ziyaretçi gönderen Balkan ülkeleri arasında dördüncü sırada yer almaktadır. 2022 yılı itibarıyla Türkiye'ye seyahat gerçekleştiren Sırbistan vatandaşlarının sayısı 357 bin 787 kişi olmuştur.

Sırbistan vatandaşlarının Türkiye'de en çok turizm tesis girişi yaptıkları iller ise sırasıyla şu şehirlerdir:

- Antalya
- İstanbul
- Muğla
- Aydın
- Balıkesir

Sırbistan'a Giden Türk Vatandaşlarının Sayısı

Sırbistan İstatistik Kurumu verilerine göre, Türkiye'den Sırbistan'a giden ziyaretçi sayısı pandemi öncesi dönem olan 2019'da 107 bin 695 kişi iken, pandeminin etkili olduğu 2020 yılında 25 bin 79 kişiye geriledi. 2021 yılı itibarıyla yüzde 95,2 oranında artan Türk ziyaretçi sayısı, 2022 yılında ise 2021 yılına göre yüzde 156,6 oranında artarak 125 bin 602 kişiye yükseldi.

SIRBİSTAN'A GİDEN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI (2019-2022)

Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
107.695	25.079	48.936	125.602	+ 95	+ 156

Kaynak: Sırbistan İstatistik Kurumu

TÜRKİYE-KUZEY MAKEDONYA TURİZM İLİŞKİLERİ

Tarihi ve kültürel bağlarımızın en yakın olduğu Balkan ülkeleri arasında yer alan Kuzey Makedonya, aynı zamanda Türkiye'ye en çok ziyaretçi gönderen ülkeler arasında yer almaktadır. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre

2019 yılında Kuzey Makedonya'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı 222 bin 862 kişi iken pandemi döneminde kaydedilen düşüşün ardından 2022 yılında en yüksek seviyesi olan 266 bin 184'e ulaşmıştır.

Kuzey Makedonya'dan gelen ziyaretçilerin ülkemizde en çok turizm tesis girişi yaptığı şehirler şunlar olmuştur:

- İstanbul
- Antalya
- Muğla
- Aydın
- İzmir

Kuzey Makedonya'ya Giden Türk Vatandaşı Sayısı

Kuzey Makedonya İstatistik Kurumu (Makstat) verilerine göre, 2019 yılında Türkiye'den K. Makedonya'ya giden kişi sayısı 112 bin 472 iken bu sayı pandeminin etkili olduğu 2020 yılında 11 bin 395'e gerilemiştir. 2021 yılında yüzde 103,3'lük artışla 23 bin 170 kişiye yükselen Türk ziyaretçi sayısı, 2022 yılı itibarıyla ise yüzde 244,9 oranında artarak 79 bin 927 kişi olmuştur.

MAKEDONYA'YA GİDEN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
112.472	11.395	23.170	79.927	+ 103,3	+ 244,9

Kaynak: Makedonya İstatistik Kurumu

TÜRKİYE-BOSNA HERSEK TURİZM İLİŞKİLERİ

Balkan ülkeleri arasında tarihi ve kültürel bağlarımızın en yoğun olduğu bir diğer ülke olan Bosna Hersek'ten Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı pandemi öncesi dönemde istikrarlı bir yükseliş göstererek, 144 bin seviyesine ulaşmıştı. Uluslararası seyahatlerin kısıtlandığı 2020 ve 2021 yıllarında gerileme gösteren ziyaretçi sayısı, 2022 yılı itibarıyla 200 bin seviyesini aşarak tarihteki en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

Bosna Hersek'ten gelen ziyaretçilerin 2022 yılında Türkiye'de en çok konaklama tesis girişi yaptıkları iller ise şunlar olmuştur:

- İstanbul
- Antalya
- Muğla
- Aydın
- İzmir

Bosna Hersek'e Giden Türk Vatandaşlarının Sayısı

Bosna Hersek İstatistik Ajansı tarafından açıklanan verilere göre, Bosna Hersek'e giden Türk vatandaşlarının sayısı 2022 yılında 62 bin 392 kişi olmuştur.

BOSNA HERSEK'E GİDEN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
112.035	7.833	22.410	62.392	+ 185,1	+178,4

Kaynak: Bosna Hersek İstatistik Ajansı

TÜRKİYE-KOSOVA TURİZM İLİŞKİLERİ

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre Kosova'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı ilk kez 2016 yılında 100 bin seviyesini aşarken pandemi sürecine kadar istikrarlı bir artış kaydedildi. Pandeminin ilk yılında ciddi bir gerileme gösteren

Kosovalı ziyaretçi sayısı sonrasında hızlı bir toparlanma göstermiş ve 2022 yılı sonunda 200 bin sınırına yaklaşmıştır.

Kosova'dan gelen ziyaretçilerin ülkemizde en çok turizm tesis girişi yaptıkları iller şunlar olmuştur:

- Antalya
- İstanbul
- Muğla
- Edirne
- İzmir

Kosova'ya Giden Türk Vatandaşlarının Sayısı

Kosova Resmi İstatistik Ajansı verilerine göre, Kosova'ya giden Türk vatandaşlarının sayısı 2022 yılında bir önceki seneye göre yüzde 260 oranında artarak 17 bin 637'ye yükselmiştir.

KOSOVA'YA GİDEN TÜRK ZİYARETÇİ SAYISI					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
14.796	5.177	4.899	17.637	- 5,3	+ 260

Kaynak: Kosova Resmi İstatistik Ajansı

TÜRKİYE-ARNAVUTLUK TURİZM İLİŞKİLERİ

Balkan coğrafyasının önde gelen ülkelerinden Arnavutluk'tan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı pandemi dönemi dışındaki dönemde yıllar içinde istikrarlı bir yükseliş göstermiştir. T.C.

Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre 2015 yılında 80 bin ziyaretçi ağırladığımız Arnavutluk'tan 2022 yılı itibariyle gelen ziyaretçi sayısı 145 bin 32 kişiye ulaşmıştır.

Arnavutluk vatandaşlarının en çok turizm tesis girişi yaptıkları iller şunlar olmuştur:

- İstanbul
- Antalya
- Muğla
- İzmir
- Ankara

Arnavutluk'a Giden Türk Vatandaşlarının Sayısı

Arnavutluk İstatistik Kurumu verilerine göre; Türkiye'den Arnavutluk'a giden kişi sayısı 2021 yılında yüzde 89,2'lik artışla 51 bin 510'a, 2022 yılı itibariyle ise yüzde 84,2 oranında artışla 94 bin 912 kişiye yükselmiştir.

ARNAVUTLUK'A GİDEN TÜRK ZİYARETÇİ SAYISI (2019-2022)					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
92.088	27.224	51.510	94.912	+ 89,2	+ 84,2

Kaynak: Arnavutluk İstatistik Kurumu

TÜRKİYE – HIRVATİSTAN TURİZM İLİŞKİLERİ

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre Hırvatistan'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı 2015 yılında 38 bin 598 kişi iken bu sayı geçtiğimiz yıl itibariyle 61 bin 327 kişiye yükselmiştir.

Hırvatistan vatandaşlarının Türkiye'de en çok turizm tesis girişi gerçekleştirdikleri şehirlerin sıralaması ise şu şekilde olmuştur:

- İstanbul
- Antalya
- İzmir
- Nevşehir
- Kocaeli

Hırvatistan'a Giden Türk Vatandaşlarının Sayısı

Hırvatistan İstatistik Kurumu tarafından açıklanan verilere göre, Hırvatistan'a giden Türk vatandaşlarının sayısı pandemi öncesi dönemde 36 bin 188 kişi iken sonrasındaki iki yılda seyahat sınırlamaları nedeniyle gerilemişti. Bu sayı 2022 yılında ise toparlanarak 26 bin 611 kişiye ulaşmıştır.

HIRVATİSTAN'A GİDEN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI (2019-2022)					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
36.188	12.397	16.777	26.611	+ 35,3	+ 58,6

Kaynak: Hırvatistan İstatistik Kurumu

TÜRKİYE- SLOVENYA TURİZM İLİŞKİLERİ

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre; Slovenya'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin sayısı en yüksek seviyesi olan 50 bin 414 sayısına 2019 yılında ulaştı. 2020 yılında kaydedilen gerilemenin ardından

Slovenya'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı yeniden yükselişe geçmiş ve 2022 yılında 48 bin 622 kişiye ulaşmıştır.

Slovenya'dan gelen ziyaretçilerin Türkiye'de en çok tercih ettikleri şehirler şunlar olmuştur:

- Antalya
- İstanbul
- Nevşehir
- İzmir
- Bursa

Slovenya'ya Giden Türk Vatandaşlarının Sayısı

Slovenya İstatistik Kurumu veri tabanında yabancı ziyaretçilerin ülkedeki geceleme sayılarına yer verilmektedir. Buna göre, 2022 yılında Türk vatandaşlarının Slovenya'da gerçekleştirdikleri geceleme sayısı 54 bin 618 olmuştur.

SLOVENYA'YA GİDEN TÜRK VATANDAŞLARININ GECELEME SAYILARI					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
58.997	18.401	21.798	54.618	+ 18,4	+150,5

Kaynak: Slovenya İstatistik Kurumu

TÜRKİYE-KARADAĞ TURİZM İLİŞKİLERİ

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre; Karadağ'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı 2022 yılı itibariyle 29 bin 417 kişi olmuştur. Turizm tesis girişleri esas alınarak oluşturulan sıralamaya göre Karadağ'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin en çok talep gösterdikleri destinasyonlar şunlar olmuştur:

- İstanbul
- Antalya
- Konya
- Ankara
- Çanakkale

Karadağ'a Giden Türk Ziyaretçi Sayısı

Karadağ İstatistik Kurumu verilerine göre 2019 yılında 39 bin 984 Türk vatandaşı Karadağ'ı ziyaret ederken pandeminin etkili olduğu 2020 yılında bu sayı ciddi biçimde geriledi. Karadağ'a giden Türk vatandaşlarının sayısı 2021 yılı itibariyle yeniden yükselişe geçerken yüzde 111,4 oranında artarak 26 bin 225 olmuştur. 2022 yılında ise Karadağ'a giden Türk ziyaretçi sayısı 2021 yılına göre yüzde 66 oranında artarak 43 bin 536 kişiye ulaşmıştır.

KARADAĞ'A GİDEN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI (2019-2022)					
Yıllar				Değişim Oranı, %	
2019	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
39.984	12.404	26.225	43.536	+ 111,4	+ 66

Kaynak: Karadağ İstatistik Kurumu

Yayına Hazırlayanlar:

Fatih Gönül - Özlem Orhanlı - İsmail Toksoy

TÜRSAB AVANTAJ KART FIRSATLARIYLA SİZLERİ BEKLİYOR

Arac & Kiralama & Transfer

Lezzet & Kuru & Hızlı

Hayvan

Hediye

Hizmet

B2B

İşletmenize Özel

Kozmetik & Parfümler

Objel & Konaklama

Sağlıklı Yaşam

Spor & Outdoor

Yemek

TÜRSAB
Kart'ınızı Mobil
Cihazınızdan da
Kullanabileceğinizi
Biliyor Muydunuz?

50 TÜRSAB

Dikilitaş Mah. Aşık Kerem Sk. No: 40 34349 Beşiktaş - İstanbul / TÜRKİYE

Tel: +90 (212) 259 84 04 Fax: +90 (212) 259 06 56

E-mail: tursab@tursab.org.tr Web: www.tursab.org.tr